

J. H. Eukon antisto

Jelmio

yleislajiinen aikakauslehti

Nro 0 / joulukuun 1880

N:o 0.

Ilmiö.

1880.

Yleistajuinen aikakauslehti.

Joulukuu.

Hinta: vuodelta 2 mkkaa, puolelta 1 m. 25 p.,
nro: 25 p.

Toimittaja: J. H. Erkkö.

Uskonto ja kansallisuus.

Se on valhe!
Jumala ja isänmaa, uskonto ja kansallisuus — kuka näitä eroittaa toisistaan? Kiellettäköön sitten kasvilta maa, oksilta runko, elämältä henki — ne kuolevat. Kehuttakoon ellettävän Jumalassa, minä en usko; hyljetäköön uskonnollista elämää, minä en luota: ellei tämä elämä ilmesty rakkaudessa lähimmäisiin, joihin minä etukhnessä sisällytän isänmaan ja oman kansallisuuden. En tunnusta lähdettä siinä, missä se ei tohdi avata silmiänsä maailmalle. Waan kuultuani tahi nähtyäni lirisewän puron, uskon lähteenkin löytyvän, waikkaen sitä näkiskään. Kansallistunne, isänmaanrakkaus — ne ovat virtoja Jumaluuden ijankaikkisesta lähteestä.

Sanotaan meillä usealla taholla ellettävän uskonnollista elämää, ostawan tositristityitä. Rauniita kuulumisia. Waan sanotaanko yhtä useilla tahoilla myöskin hartaudella edistettävän kansallisia ja isänmaallisia pyrintöjä? Eivätkö pyyhä usein kansalliset riennot jotenkin wieraina uskonnollisille liikkeille? Vieläpä menee yhäpuolinen uskonnollisuus jostus niinkin pitkälle, että tuomitsee kansan etujen ja oikeuksien etewimpiä walvoja vääriksi profetaiksi ja belialin miehiksi, varsinkin jos näiden mielipiteet eivät osu mahtumaan tuomitteijain kaarvoihin. Tahdotaan väkivaltaisesti luokitella jumalanvaltakuntaa maan päällä. Tahdotaan kieltää taiwas perehtymästä maahan, ryöstää Jumala ihmisiltä ja maailma Jumalta. Eivätkö nämä ole toistensa omat?

Ja mihin perustuu sellainen kansallis-elämän hylkiminen? Raamatununko? Sinne ei. Tosin muistutetaan meille: „Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa!“ Vieläpä sopii sanoa: „etsikää ensiksi, viimeiseksi, aina ja ainoastaan Jumalan valtakuntaa, niin kaikkea muutaakin saatte!“ Eikä tarvitse kieltää, että kaiken todellisen ulospäin toiminnon oikeana lähteenä on allinen sydämen ja hengen elämä, elämä totuudessa. Mutta Jumalan valtakunta yhätyyessäkin kasvaa ja voimistuu ainoastaan työsentelevän rakkauden kautta lähinnä perheen ja kansallisuuden palveluksessa. Yhtä tärkeätä taas on ihmishengen kehitys kokonaisuudessaan, yhtä tärkeitä ovat

*Joka sen
laista oppin
aikoo laulaa
pitäisi olla
vähän
se on suorastaan
Jhu Selvästi
Sanaa vastaan
Toivon että
Suomen Kansan
uskonnollinen
tunne syntyy
kuolettua tal-
laisen ajaraan
kuin taino ihminen.*

myöskin tämän kehittymisen monet ulkonaiset ehdot, joihin ihminen niin monipuolisesti on tässä elämässä sidottu. Nämä ehdot voivat olla joko edistystä hidastuttavia taikka sitä avittavia. Edellisessä tapauksessa on tietyksi jokaisen kansalaisen kristilliskansallinen velvollisuus vastustuksen hävittäminen ja tien avaaminen „kunnian kuninkaalle”: totuudelle ja oikeudelle. Tämä kaikki on työtä Jumalan valtakunnalle ja semmoista tarjoo kansakuntien valtiollinen ja kansallinen elämä kaikkein yleisessä pyrintöineen, jotka tarfoittavat hankkia ulkonaisia ehtoja Jumalan valtakunnan totentumiseksi maan päällä. Kun siis tahdotaan poisraffoa kansan edistymisen esteitä; kun waaditaan poistettavaksi kansan hengen iestä, wierasta kieltä, että kaikille kansalaisille aukenisi yhtä awoin walistumisen tie; kun tahdotaan tarfoittaa epäkohtia, joiden olemassa olo synnyttää mielikarwautta ja epäluuloa kansalaisten välillä, kuten wierastielisyys oikeuden-täytännössä ja seura-elämässä; sanalla sanoen: kun tahdotaan hankkia itsenäisen kehittymisen tilaisuutta niille henkille ja aineellille voimille, jotka Jumala on Suomen kansalle lahjoittanut, niin rohkenemme sanoa myöskin esittävän Jumalan valtakuntaa tämän sanan laajemmassa merkityksessä.

Esittävät siis Jumalan valtakuntaa! Walwokaat ja tehkää työtä kansallisen wihelyksen wainiolla, jota tässä maassa on Jumalan winaamaksi, että kansamme tulisi mahdolliseksi toteuttamaan kutsumusansa ihmiskunnan palveluksessa! Kansakunnan yhteinen hyvä olkoon jokaisen yksittäisen kansalaisen korkein elämän tarfotus. Tämä tapahtuu, koska kukin, samalla kun etsii omaa walistumistansa, pyrkii henkijällä ja aineellijalla voimillaan ja waroillaan auttamaan yhteiskuntansa ja kansansa edistymistä sen mukaan kuin kenenkin asemassa toden teolla on mahdollista.

Mutta meille tokaistaan: „Älkää maailmaa rakastako eikä mitään, jota maailmasta on!” Dikein. Siihen yhdymme: Poimikaat elämän pellolta ainoastaan ihania kukkia ja terveellisiä hedelmiä, ne ovat tainaan siemenen siittämiä, waan warokaa kuolettavia hedelmiä ja myrkyhmarjoja, joista elämäme ydin woipi turmeltua! Eipä suurin opettajammekaan rufoillut Jäänsä oppilaitaan maailmasta poisottamaan, waan maailmassa pahasta warjelemaan. Epäilemättä on hänen ajatuksensa nyhyijistä opetuslapistaan sama kuin entisistäkin. Jumala on enin maailmaa rakastanut. Eikö hän sitä ihmijiltäkin waatiji? Jota rakastetaan, sitä tahdotaan jalostaa ja koroittaa. Mutta sitä tahdotaan ennen kaikkea lähestyä. Muistettakoon waan samalla polkea pahaa jaloilla, kun hywää nostetaan käsillä.

Ei siis kristinoppi kiellä, waan kääsee isänmaan raffautta niin totta kuin kansakuntien elämän tarfotus liittyy ihmiskunnan yhteiseen elämän tarfotukseen, jonka saawuttamiseksi kristinoppikin on maailmaan ilmestynyt.

Ja juuri se kansakunta, jonka keskuudesta kristinoppi on kehittynyt, antaa silmiinpistäwimmän esimerkin wäkenästä kansallistunnosta, jota on ollut woihallinen läpi ihmeellisimpien waiheitten säilyttämään kansan kaikkine erikois-ominaisuuksineen ihmiskunnan yhteisiä tarfotuksia warten. Sillä tuskin millään muulla historiallisella kansalla maailmassa on ollut woihallisempi

yhteistunne ja kansallishenki kuin juutalaiskansalla. Mutta tämän kansan uskonnollis-elämä onkin ollut samalla kansallis-elämää. Kansallis-hartaus ja uskonnollisuus ovat tässä kansassa sulaneet yhdeksi. Israelin woiitto ja kunnia on käsitetty Jehowanin omaiksi. Israelin kosto oli Jehowanin kosto. Jumala oli kansalliskumala ja semmoisena häntä jokainen yksittäinen esi-isänsä nimesä lähestyi.

Kuka on ollut enemmän kansallisuutensa mies kuin Israelin laisäättäjä Moses, joka käsitti suuremmaksi kunniaksi kärsiä pilkkaa, wainoa ja tuhansia wastuksia oman kansansa palveluksessa, kuin syödä hyvien päiwien leipää ja kiivetä Egyptin hovin portaita, kohonet wirta-istumelta toiselle? Todellakin liikutawan jalo on hänen raffautensa kansaansa! Ei hän omaa etuansa etsi: „Herra, jos hylkää tämän kansan, niin pyyhi pois minunkin nimeni kirjastasi”, rufoilee Moses. Jumalan suosiota etsii hän oman kansansa tähden. Mutuas woi ja tahtoo hän olla ainoastaan oman kansansa kansa. Mitä eroitus tällä jumalisuudella ja sillä, jota waan huokaellen tafaa ajaa yksittäisen autuutta ja unhoittaa raffauden welvollisuudet omaa ympäristöä, omaa kansallisuutta koftaan! Mosesen kirjasti raffaus totuuteen, jonka hän tahtoi eläwäksi kansansa ja raffaus kansaansa, jonka hän tahtoi elämään totuudessa.

Sama henki ja sama katsantotapa kuin Mosesista, ohjasi sitten myöhempiäkin kansan johtajia. Heidän jumalisuutensa ilmestyi heidän kansallismielisyydessään, heidän urotöissään kansansa waltiollisen ja yhteiskunnallisen wapauden eduksi. Niinpä ovat tuomari-ajan sankarit Israelin kansallisia sota-uroita, joiden jumalisuus nähty heidän kansallisesa imossaan. „Jos Herra on kansamme, miksi meille siis kaikki nämät (kansan orjuus, Midianilaisten sorto) ovat tapahtuneet?” huudahtaa Gideon Jehowan lähettilään tervehdykselle. Wasta sitte, kun hänelle wakuutetaan, että hän on wapauttawa kansansa wieraasta sorrosta, kutsuu hän myöskin kutsuloilta wierasten jumalien alttarit. Ja sille Jumalalle, jota antoi woiiton, antaa hän nöyrästi kansansa hallittawaksi.

Samuelin ja Saulin historiasta nähdään miten kansalliset kostonodot pidettiin Jumalan sotina ja kansallishengelle petollinen oli Jumalallekin petollinen, kuten juuri Saul. Sitä vastaan Jumalan lemmithinen Dawid oli kansallisuutensaakin lemmitty, sillä hän käsitti kansallishengen pyrinnot ja toteutti ne loistawimmilleen: hän polweli kansansa koroittamistyössä Jumalaa. Tämän aikakauden uskonnollinen, kansallinen ja waltiollinen loisto kajaistaa sitten myöhemmilläkin aikakausilla wertauskuwana toiwotusta ja wieläkin loistawammasta messiasvaltakunnasta, kuten ainakin kansojen uros-ajan muistot walaisewat heidän tulewaisuutensa tainwasta.

Ei olisi waikea löytää Israelin historiasta yhä useampia esimerkkejä siitä, miten juuri Jumalan miehet olivat kansallisuudentin miehiä. Ilman eroitusta waiuttawat he kaikkilla kansallisen elämän aloilla. Ja tätä ei wät he suinkaan tehneet elämän keskuudesta pois wetaimällä. Josua ja Dawid olivat sotilaita. Bezaleel ja Asaf olivat taiteilijoita. Samuelin sanotaan waellelleen kansansa keskellä kouluja perustamassa. Useat profetat olivat kuningasten waltiollisia

valhetta
ja totuutta
niin sehoitett
etta on kein
muuttava autel
la on jousien
kansan lasten
opettajaa
suusta
oppikaa
/ny kasky
ennen kuin
alatte muuta
opettamaan

neuvon-antajoita. Eikä wetäneet he päätänsä pauhusta silloinkaan, kun tuhon hetki uhkasi, kuten nähdään Jeremiaasta, jonka isänmaaurakkaus sitten kuohui valituswirtenä hänen isiensä kaupungin raunioilla. Isänmaan-urakkaudesta jätti Nehemias Persian kuninkaan hovin ja kiiruhti isiensä tukistunutta kaupunkia uudestaan rakentamaan, uhraten työtään, waiwojaan ja warojaan. Kaikkea isänmaaurakkauden herättämää kaipausta kaiuu wihdoin kansan sydämeistä Babelin wirtojen partailla, jossa kotoiset ilokanteleet piti surulla ripustaa wieraan maan pajustoon. Ja sama kaipausta, sama isänmaaurakkaus, yhdessä uskonnoillisen hengen kanssa, oli woimallinen wankeuden jälkeen juutalaiskansan jälleen synnyttämään tulewaisuuden kansaksi, jota vastaan heidän weljensä, Israelin waltakunnan asukkaat, woimakkain kansallistunnon puuttessa, häwisiwät Assyrian kansojen sekaan.

Tulemme sitten Kristukseen, joka tarjoaa Israelin Jumalan koko ihmiskunnan pelastajaksi. Waikka hänen laweampi kutsunuksensa on ihmiskunnallinen, oli hänen vaikutuksensa kokonaan kansallinen. Oma kansaansa hän etupäässä etsii nostakseen ja kansansa onnettomuutta ennustaen wuodattaa hän tyhynellä viimeisellä matkallaan Jerusalemiin. Omasta kansastaan walitti hän kaikki lähettilänsä ja kansaansa waiuttamalla on hän koko ihmiskuntaan waiuttanut. Samoin kuin Mestari, tekivät hänen opetuslapsensaakin ja wasta kansansa hyljättyinä joutuivat he muista kansoista hedelmää etsimään. Murut tyllästyneen Israelin pöydältä rawitsiivat ja wirwoittiivat pakanakansoja. Kaikista näemme, että luja, sitkeä, woimakas kansallistunne on ollut kaikkinä aikoina se wälikappale, jolla Jumala on juutalaiskansan olemassa oloa tutenut. Sama tunne se vielä tänäkin päivänä estää kansat hukkumasta kansoina vielä sittenkään, kun ne waltiollisesti owat tukistuneet, waiwapa isänmaastansaakin poisjullotut. Surkuteltavia raukkoja owat sitä vastaan sellaiset kansalaiset jotka, kansallisuutensa häweten taikka sen unhoittaen, mielin, kielin kiiruhtawat hukkumistansa wieraasen henkeen ja wereen. Kiertuomion alaisia oliwat sellaiset Moosen laissa. Koska meillä Suomesa ainoa luonnollinen ja mahdollinen tulewaisuuden kansallisuus on suomalainen, on siis jokaisen kansalaisen welvollisuus tämän kansallisuuden etujen edistäminen ja walwominen. Siihen waatii meitä Jumala, isänmaa sekä rehellinen omatuntomme.

Näyttääsi tarpeettomalta puoltaa kansallisriientoja uskonnon kannalta, ellei niitä samalta pohjalta myöskin wierottaisi. Mitä Raamatulla wustutetaan, sitä ei kelpaa muut kuin Raamattu puoltamaan. Tällä tyhhyellä kirjoituksella onkin waan tahdottu osoittaa, että todellinen kristillisyys ilmestyy myöskin tosikansallisessa mielessä ja työssä. Eikä käh tätä kieltäminen oman kaan kansamme historiaan katsoen. Sillä etewimmät kirkon ja uskonnon miehet, Agrifolasta alkaen, waiwapa historiamme katolisenakin aikana, owat samalla olleet innoikkaita ja ahkeria työmiehiä kansallisuutensa palveluksessa, tuten tietyksi aikakautensa kätityskannan mukaan. Uudemman ajan miehistä sopii erittäin mainita piispa D. Juslenion. Samalla sopii huomata, että uskonnoillisten liikkeiden vaikutuksesta owat kansallisetkin liikkeet sytyhtyneet wauhtiinsa, kuten pietismon ajoilta nähtään. Kun siis milloin uskonnoillisen mieli-

alan warjossa kansallisia harrastuksia kammotaan, todistaa se ainoastaan ahdasmielistä ja ummehtunutta kristillisyyttä, jota tahtoo piillä loukoissa; jota vastaan todellisen kristillisyyden luonto on kirkastaa ja koroittaa kaikkia ihmiselämän aloja.

Wäinämöisen palaukseen

Alkusanat.

*Yli-Ukon luota ilman impi
Muinen alas laskeusi, luoden
Olot uudet, uuden aikakauden;
Maata, maailmata muodosteli,
Tyhjän täytti, autioon loi elon,
Synnyttäen wihdoin wiisahimman
Kalevalan kansan luopaneroin,
Suuren suku-isän Wäinämöisen,
Kansallisen hengen kanta-urhon.*

*Lailla immen aattehetkin maahan,
Luojan lapset, laskeuvat, syttään
Sydämissä lemmen liehaukset,
Oudon innostuksen ihmisissä;
Synnyttäen suuret mahtimiehet,
Olot muuttaen ja muovaellen,
Kasvatellen kelloillista uutta
Olevaisen vanhan olkapäille
Kansakunnan onnen oksapuiksi.*

*Lailla immen laskeusi maahan,
Suomen kansan sydänmaahan, kerran
Aate, oppi taivahasta tullut,
Kaikkivallan neuvokammioista.
Vaikeasti täällä mielet voitti,
Vaan kun voitti, otti omiksensa
Ikuisesti, niinkuin impi yljän
Uskollisen rinnoillensa riistää,
Kuolemassakaan ei luopuakseen.*

*Vaan se impi, tullessansa tänne
Suomen rannan sulostuttajaksi,
Oppahan sai oudon matkallansa,
Jalon, vaikka meille muukalaisen,
Tuomisien tuojan kyllä kalliin:*

Järjestyksen, oikeuden miehen.
Mutta vierashenkinen sen valta
Työlästytti vanhan Wäinämöisen,
Kansallisen hengen kanta-urhon.

Tuota surren, tuskaellen tuota,
Immen oudon suojass' istujalle,
Vierahalle, mielin murretuisin
Wäinämöinen valtikkansa jätti;
Jätti kansallensa kanteleensa,
Lapsiensa lohdutteenksi laulut,
Uuden aikakauden ihmetellä,
Että sorru suruihinsa Suomi,
Kaihotessa valtaa Wäinämöisen.

Läksi vanha, jätti valvattinsa
Vierahalle valvateltavaksi,
Ihastelijaksi uuden immen,
Läksi vanha yli-Ukon luokse,
Kaikkivallan neuvokammiohon
Oppimahan uutta aikakautta
Sycimmästä syitten lähteestä,
Tullaksensa viittä viisahanmin,
Kuutta kuuluisammin kansallensa.

Kerran, kuullessa kaipauksen
Suomen lasten suusta, sydäimestä;
Kerran, kaikui kun vanha kannel,
Kalevalan kannel, kaikkialla,
Laulut Wäinämön kun vierehtivi
Suomen lasten suusta, sydäimestä —
Silloin saapunut on Wäinämöinen,
Silloin valloittanut valtikkansa
Kansallisen hengen kanta-urho.

Raja-aidoista.

Arvoisat lukijat! Ette usko kuinka vaikeata on puhua raja-aidoista, kun haluaa niitä uudempien aitauslakien mukaan madaltaa ja hävittää. Ihmiset ovat niin pinnituneet vanhoihin tapoihin ja käsityksiin, ettei ole helppo niitä poiskittää ja istuttaa uusia sijaan. Warsinkin ollaan valmiita aitaamaan erikoispaloja omituisiksi syöttömaiksi, huolimatta siitä, että yhteiset laitumet siten vähentyvät. Suutakoon sentähden anteeksi, jos tämän kirjoit-

tajan koko yrittys tuntuu monesta oudolta. Kaikki tuntuu oudolta, mitä ei odotettu. Mutta avomielisten kirjoittajain on vaikea salata wakuutustansa. Kuitenkin on lukijan siirtyminen peltojen ja niittyjen raja-aidoista ihmisten festuksiin.

„Sääth-eroitus tulee pyhymään aina!“ huudahti kerran asemastaan suuretelewa wirtamies, joka oli wirtamiehen poika ja joka tahtoi poikansaakin kaswattaa wirtamieheksi ja tyttärensä arwattavasti — wirtamiehelle. „On kai se niin“, myönsi tähän warakas kauppaneuvos. „Tietävästi!“ wakuutti nuori aatelismies, joka wasta ensimmäisessä polwessa nautti hedelmiä isiensä hywistä töistä. Epäilemättä kulin näistä herroista sanoi enempi kuin ajatteli, sillä eihän huoli paljon ajatella, kun matkitaan jotakin wanhaa ajatusta, jonka hywäily sitä paitse tuntuu tuolle omalle minälle niin hywältä. Mutta jotakin ahdasta ja painawaa tunsivat silloin ne, jotka olivat yhtä wähän meidän oppineita wirtamiehiä kuin raha- tai suku-aatelia, olivatpahan waan ihmisiä, joilla oli sydän ja koko joukko päätäkin. Sydän otti tunteakseen, pää otti ajattelakseen. He ajattelivat.

Historiasta he tiesivät, että on aikoinaan ollut ahtaampiakin sääth-rajoituksia kuin meidän aikana. Oli aikoja, jolloin yhsin suuri suku, laaja laji antoi arwon ihmisille ihmisten silmissä, waikkapa arwoitettu ihmisenä ja kansalaisena olisikin ollut huonoimpia. Oli aika, jolloin ainoastaan kirkolliset herrat ja suuriuskuiset jotakin olivat, mutta muut ainoastaan sitä mitä armosta heidän suwaittiin olla. Mutta sittemmin ovat nuo muut myöskin päässeet päivän waloön ja alkaneet aukea silmiänsä tuntemaan ihmisarwoansa, ja minkä he tuntevat, sen he waativat tunnustetuksi. He ovat löytäneet ylewan asian-ajajan, se on ihmisraffaus, tositristillisyyden punainen lanka, joka ihmiskunnan yhdistää ja sitoo ihmiskunnaksi; joka köyhän, alhaisen ja ennen halweksitun „tomusta ylentää“, koska löytyy hengen kalleuksia halwan ja nokisentin kuoren alta. Hengen hedelmät, Jumalan myntti, on nousnut arwossa ja semmoinen raha ei ole tallennettu minkään eri sääth- tai arwo-ferroksen aarre-aittoihin. Joka etsii, se löytää kuntoa, hyweitä ja kauneutta alhaisen mökistä yhtä hywin kuin ylhäisen palatsista. Onpa syhtä kysyä, eivätkö kalleimmat jalokivet usein ole raskaimmat? Eivätkö raskaimmat kivet painu alimmaiksi? Eikö usein alhaisen mökistä löydetä jaloimpia loistotähtiä? Usein kyllä peittää niitä kartinainen kuori. Mutta timanttia on hiomatonkin timantti. Kulta on huuhtomatonkin kulta. Hiotaan sitä. Huuhdotaan sitä. Sitä waatii ihmisraffaus. Sikäli kuin olot edistywät, pitää ihmisyyden laaksot foroitettaman kuffulain tasalle. Sitä waatii kristinoppi. Joka suosii sääth-rajoituksia, se ei enää nyt aja ihmiskunnan, waan itsekkäisyyden etuja. Semmoinen kapinoitsee ajan hywäähenkeä vastaan. Semmoinen on tuomittu. Niin wakuuttawat ne, jotka ovat lufeneet historiaa. Paljon on siis entisestä muuttunut. Monet muurit ovat murtuneet, raja-aidat alentuneet. Mitä on ajettu, sitä jatketaan, kun se on historian tehtävä, jota ajan henki awittaa. Sentähden onkin liian ajattelematonta huudahtaa, että „se mikä on, tulee niin aina olemaan.“ Uskotaan Jumalaan, luotetaan ihmiskuntaan, niin ei hou- raella ahtaan minän ympärillä.

Äärettömän paljon säätyrajoituksia vielä löytyy. Mutta ne ovat epäkohtia, jotka yhä yleisemmin niiksi tunnustetaan ja joita vastaan taistellaan. Semmoisen taistelun juuret ovat laajalla. Taistelun mahtipontena on ihmisrakkauts.

Yhä enemmän tunnustavat kansainvälisissä keskuksissa suuret kansat pientenkin kansain oikeutta ja merkitystä ihmiskunnan yhteisessä sivistystyössä. Pienetkin kansat „koroitetaan kansakuntien joukkoon.“ Siitä on Suomen kansa esimerkinä. Tuorempia esimerkkejä kohoisi Itämaisen jodan jäljille. Mitä tapahtuu kansakuntien ja valtioiden, se tapahtuu yhteiskunnan eri kerrosten kesken. Meina ja välitappaleina tällä alalla ovat tie, taide ja kirjallisuus. Kansatiede käivää kansan alimmistakin kerroksista mitä siellä on kaunista, omituista ja säilytettävää. Kansan sävelten, runouden ja satujen kauneus, sananlaskujen viisaus ja arvoitusten sifkely, ne kaikki ammennetaan alemman kansan hengen valtakunnasta. Jokainen joka tuntee näiden aarteitten arvoa, ei voi ylönkatseella sulkeutua niiden lähteestä, tuosta alhaisesta ja köyhästä kansajoukosta. Se on päättä nähdä alahalla, mutta sen ytimessä, sen hengesessä piilee usein jotakin ylewäätin, jota kannattaa lähestyä, vieläpä rakastaa.

Monta kalleutta korkealta

Erjätään — ja löytyy matalalta.

Sentähden meidän aikoina maalarit, kuvanveistäjät ja kirjailijat etsivät, hioivat ja puhdistavat helmiä kaitialta. Talonpojat, sepät, suutarit ja raatarit, vieläpä kerjäläisetkin sopivat taidekallereissa paronien, wirtamiesten ja rahamiesten rinnalle yhtä hyvin kuin ne kirjastoissa sopivat rinnan samalle kirjalaudalle. Kansan sävel soitetaan yhtä usein Mozartin nerotuotteen edellä kuin sen jälkeen ja miellyttää yhtä hywästi. Jotka lähestyvät toisiaan taiteissa ja kirjallisuudessa, niiden on aika lähestyä elämässäkin. Edelliset rauwaawat tietä jälkimäiselle. „Kallein aarre meillä on yksi, halvemmat siis jaetaan“ lausuu ylhäinen kenraalikin alhaiselle sotilaille „Wänritin markkinamuistossa.“ Ulkonaiset sääty- ja wirtarajoitukset ovat fuoriforuja, jotka rapisewat pois sisällisten siteitten waukuttaessa. Hengen-yhteys ja yhteiset welwollisuudet polkewat maahan kaikki raja-aidat. Samallaiset tunteet, mielipiteet, harrastukset ja welwollisuudet yhdistävät kansan eri osat huolimatta rikkaudesta tahi köyhyydestä, ylhäisyydestä tahi alhaisuudesta. Se huomataan aina hädän hetkenä, waan wast' edes tunnustetaan se joka-aikaisiksi laiksi. Siihen valmistaa kansoja kaikkien maiden yleinen asewelwollisuus, jonka kautta kansan eri luokat liennetään ja ikäänkuin listetetaan toisiinsa. Walistus lewiää, hengen-yhteyksin laajenee. Kansallistunne kasvaa; yhteishenki ja yhteiset welwollisuudet samoin. Yhteiset welwollisuudet ja yhteiset edut tetewät waukiksi. Kaitfi waukelys-alat ovat yhteiset. Kaitfia siirtyy kaitille aloille. Missä tarwitaan rajoja? Kinnastaan kansallisuuden ääret ovat rajoina ja kansallisuuden lippuna on fieli.

„Owatko sitten kaitfi yhtäläisiä kuin sianforkat?“ Miin joskus tyhjään. Ei aiwan. Vielä vähemmin on lupa lastea sianforkkia ihmisten rinnalle. Mitä wiwauttaa semmoiseen, ei ansaitse ihmisten suosiota, waan ylönkatsetta. Hylyttätöön yleisessä mielipiteessä kaitkea moralisesti halpaa,

epäsiweellistä, mutta ilman eroitusta ylhäisen tahi alhaisen, rikkaan tahi köyhän välillä. Paheita on paettava, waan ihmistä lähestyttävä ja koroitettava.

Kuitenkin etjii usein tiedemies tiedemiehiä, taiteilija taiteilijoita, rahamies rahamiehiä j. n. e., wauk' ei se aina tapahdukaan arworajoitusten perusteella. Sen waukuttaa usein lifempi hengen-yhteys, harrastusten yhteys, rientojen yhteys, elinkeinojen yhteys. Semmoista pyshy aina. Ne ovat kansan yhteisten etujen asian-ajajat eri tahoilla, eri aloilla. Waan jos silitellään tuhma rikas wauk'ki, kun hän on rikas; jos ihacellaan rietasta oppinutta siweänä, kun hän on oppinut; jos suwataan suku-ylpeältä röyhkeyttä ja wauk'waltaa, kun hän on fuurifukuinen; jos kärsitään wirtamieheltä wäärhyttä sentähden että hän on wirtamies j. n. e.; — jos kaitfia näitä tehdaan, jota usein tapahtuu, unhoitetaan sijältö, palwellaan kuorta, rauwitaan itsekkäisyyttä ja hywäellään säätyrajoituksia.

Jhmististä on etsittäwä Jumalaa niin paljon kuin on mahdollista sitä heistä löytää. Jossa sitä enin löytyi, hän tunsi olewansa kaitkien palwelija, hän oli nöyriin.

Popuksi pieni esimerkki. Eihän ole Suomessa mitään mahdotonta, että samoista weljeksistä yksi on piispa, toinen rikas kauppiamies ja kolmas ja neljäs köyhä talonpoika. Jos oppinutta piispaa ja rikasta kauppiamestä ei ole ennakotulot pilanneet, käskö heitä sydämensä suwautsemaan ja rakastamaan talonpoikaiksiin weljiänsä. Ja jos he seuraawat luonnon laia ja sydämensä waatimuksia eiwättä wiero myöskin seura-elämässä lähestyä köyhiä weljiänsä, säilyttävät herraweljet parhain luonnollisuutensa, samalla kun piispa koroittaa seuraa aatteillaansa ja kauppiamieheltä tipahtaa joku elämän käytännöllinen ohje. Kaitfi tarwitsewat toisiaansa. Kaitfi ovat weljeksiä. Täysikaswuisen ei sowa halweksia ala-ikäistä.

Leppärukki.

*Miks' sinusta ei, leppä lauhkea,
Miks' sinusta ei huoli laulaja?
Jos tietäis' sorvarin hän laittaneen
Sun varrestasi rukin rullineen,
Sill' iltakaudet tytön kehränneen,
Jos tietäis' sen!*

*Ja kelle kiersi paitarihmoja
Ja mihin lointa, mihin kudetta,
Ja kuka täytti tytön sydämen,
Kun tullon täytti rihma hienoinen,
Ja ken sai omakseen sen tyttösen,
Jos tietäis' sen!*

*Jos tietäis' laulaja, kuin lapsiaan
Se tyttö, emännäksi tultuaan,
Tuon leppärukin ääress' opetti
Ja kuinka heitä neuvoi, nuhteli
Ja usein yötkin istui, kehräsi,
Jos tietäis' sen!*

*Ja kuinka vaimo, miehen kuoltua,
Jäi lasten hoivaks', itse turvatta,
Vaan luotti Luojahan ja rukkiseen
Ja mökki-huonoss' asui lapsineen,
Joi leivän särpimeksi kyynelleen,
Jos tietäis' sen!*

*Kun lapset lintusina lentohon
Jo pääsi, räsyksissä äiti on.
Vaan lapsilleen viel' antoi aartehet
Hän, sydämensä neuvot, ohjehet:
Työn arvon, Luojan armo-antimet,
Ne neuvoi hän.*

*Ja sitten mikkui. Mutta laulaja
Sai kuulla leppärukin vaiheista,
Ett' äidiltänsä tytär peri sen,
Sen peri hän ja puhtaan sydämen:
Ne aartehet ken voitti poikanen,
On onni sen.*

*Jo tunnet, laulu, lepän vaiheita.
Se halpa on, sai paljon kokea:
Jos muistojen ja toivon kyynleet,
Kaikk' ilon, sulon, surun tuntehet
Tuon leppärukin luota poiminet:
Saat helmivyön.*

Ystävykset.

Matti Raiffonen — se vanhempi Matti, joka asui Luuffolan mäen rinteellä — oli koko ikänsä pienundesta pitäen erittäin tyhni, juromainen ja harvapuheinen mies. Kuitenkin nähtiin hänet joka ifinen sunnuntai-ilta muiden kyläläisten kanssa Jofelasfa, johon Ylikylän väki tavallisesti keräytyy iltaa viettämään ja uutisia kuulemaan; sillä Jofelaan tulee Befalle „aviisit“ Helsingistä. Täällä Matti tavallisesti hypö yksinään istui tuwan nurkasfa poltellen

piippuonsa ja wirksamatta koko pitkänä iltana mitään muuta, kuin sanat: „eukko hoi, nyt mennään kotiin!“ Tawakfi oli tullut, että Mattin „eukko-hoita“ pidettiin yleisenä pois-lähdön merkinä eikä kukaan lähtöä ajatellutkaan, ennenkuin sen oli kuullut.

Eräänä sunnuntaina, sinä kesänä, jona Jofelan mukkea kiwinawetta valmiiksi saatiin, istuivat kylän miehet kartanolla ja heidän joukossaan Mattiakin. Waastoama oluthaarikka kierti miehestä mieheen ja ottipa yksi ja toinen kummon kulausken helmeilevästä wiinapikaristakin, sillä tänään tarjosi isäntä naapureilleen nawetan lopettajaisia. Warjinkin piti nawetan rakentaja Rujala hywänä talon wanhaa hopeapikaria ja tarjosipa sitä kerran Mattillekin.

Matti kielsi jyrkästi, sillä hän wihasi wiinaa ja sai sen wuoksi Rujalalta pari kolme pistosanaa, josta hän kuitenkaan ei sen enempää välittänyt. Rujalakin istui takasin paikalleen kertomaan hartaasti kuuntelewille kyläläisille taikentaliisista waimien näytteistä ja urotöistä.

„Siellä kotipuolellani minä näin ikään muurasin muutamman kerran nawettaa, kuin siinä miesten kesken,“ tässä katsohti Rujala Mattiin, „tuli tuumakfi, kuka juttelammin saisi seinään pyöreän alkunan laaditukfi; pyöreätä reikää ei näet joka poika pystylään tekemään; wai mitä Matti?“

„Enpä ole koskaan koettanut,“ wastasi Matti lyhyesti.

„Älätkä koskaan koetakaan, sen neuvon annan sinulle, jollet pane pahaksi,“ tuumaili Rujala pilkallisesti. Sitte hän jatkoi: „No, siinä pihalla sattui olemaan nusi myllyn alakiwi. Minulle juolahti mieleen pistää se seinään ja yks' kaks' koppaan minä sen käsiini, nostan seinälle, pikkuisen „ruukfia“ kiwien wäliin ja siinähan oli aiwan pyöreä ikkuna silmänräpähksesä muurattu.

Raikki ihmettelivät Rujalan waimia, waan Matti yksin katsoi häneen wäliin, niinkuin epäilisi hän Rujalan kertomuksen totuutta.

„Mitä töllistelet siinä mies, wai etkö sinä usko minun sitä tehneen?“

Kaunistelematta wastasi Matti: „en.“

„Mies, oletko hullu p—le? Wai arwelet sinä minun walehtelewan ihmislle ihan wästen näkimiä, mutt' minäpä nähtän sinulle kenen koura sinutkin woi kurrittaa, waikka sinä luulet olewasi koko pöppö,“ pauhasi Rujala ja niinkuin wihastunut sonni ryntäsi hän nyrkki ojolla Mattia kohti.

Matti wäistyi taaksepäin tuon raiwoisan muurarin tieltä, waan peruutessaan sattui hän kowakfi onneksi kompastumaan pihamaalla olewaan nelisyhlyseen tuoreesen hirteen. Siinä saawutti Rujala hänet ja tuima taistelu nousi noiden molempien karhujen wälillä. Rujala, notkeana kuni ilwes ikään, hyppäsi maassa kellelläwän Mattin kimppuun, waan tällä oli kylmempi weri, eikä hän tehnyt muuta, kuin torjui päästänsä wihasta puskuwaa wastustajaansa, niinkuin hallawa koutio ärhentelewää koiraa. Sulaa mielettömyyttä olisi ollut muiden läsnäolijoiden sekaantua jellaisten jättäiläisten leikkiin.

Siinä painiskeli miehet, kieren yhtenä mytlynä pihamaalla ja palkuna pilwenä kohosi pöly heidän jäntewien jalkojensa alta. Rauvan piti Matti aika miehen tawoin puoltaan, sytäten wäliin wäliä wastustajansa syrjemmäksi; eikä hänen käytöstestään woiu warmaan päättää, oliko miehellä tosi, waiko leikki mielessä. Kuitenkin näytti siltä, kuin tuo tulisempi Rujala, joka tosin ko-

wasti huohottaen, waan aina yhtä innokkaasti uudisteli hyökkäystään, lopuksi saifi voiton. Mutta Kujala ei kyllässi malttanut mieltään, waan yht'äkkiä hän tempasi maasta käteensä tufewan koiruuisen halon ja sillä tähtäsi wimmastunut mies wasten wastustajansa päätä.

Matti tosin sai itse iskun väistettyksi, waan hallo käwi hänen hampaisjaan yhä riippuvaan isäwainajaltaan perimään hopeasilaiseen piippuunsa, jonka muruijet sinkoiliwat sinne tänne ympäristöön. Silloin oli leikki lopussa ja Mattikin hapuili asetta.

Lähistösjäpä ei sattunut olemaan mitään miehen asuksi käypää eikä muuta irtonaista esinettä, kuin tuo mainittu hirsi ja siihen tarttuikin Matti keskeltä kiinni. Tähän asti oli wälikoukko hymyhuin katsellut temmellystä, waan nyt katosi hymy kaikkien huulilta, kun hirsi tavallisen puukapulan tavoin kohosi maasta ja huimalla wauhdilla winkuen halkasi ilmaa.

Kujala seiso, tuon hirmuuisen, melkein ylisuonnollisen wastustajansa edessä hämmästyksestä niin jäähmettyneenä, ettei hän laisinkaan ähynnyt paeta hirren iskua. Siitä olisikin hänelle heti tullut kuolon kolahdus, joskei Matin pienoinen, noin kolmiwuotinen tyttö, Raisa, yht'äkkiä olisi hypännyt raiwostuneen isänsä ja pelosta tyhmistyneen Kujalan wäliin, ottamaan ylös erästä maasfa kiiltävää piipun silan kappaletta.

„Jä, isä katsos miten kauniin pikku firnun minä löysin,” lausui tyttö iloisesti, näyttäen Matille löytämänsä esinettä.

Tämä jäähdytti Matin wimman ja woimakkaasti heittäti hän luonnottoman aseensa maahan, niin että tanner järehti. Häpeissään wetäytyi Kujala kartanoon ja wälikoukon ääneensä riemuitessa, otti Matti tyttärensä käsivarrelleen ja hellästi silitteli hän sen waaleita suortuwia hiljaa lausuen: „Kiitos Jumalan!” Sanaakaan sanomatta keräsi hän sitte piippuunsa muruijet taskuunsa ja kuin ukkosen waltawa jyrinä kajahti hänen äänensä: „eukko hoi, nyt mennään kotiin.”

Wanhan tawan mukaan hajaantui nyt muukin joukko, eiwätkä kyläläiset olleet usein niin iloisina kotiinsa palanneet, kuin sinä iltana, sillä Matti, josta kaikki paljon pitivät, oli silloin saanut suurimman ihmiselle mahdollisen voiton, voitassaan — itsensä.

Kotiin tultuaan rupefi Matti ruoatta lewolle, waan hänen kerran liikkeelle joutunut mielsensä ei niin pian woinut tyyntyä. Ennen puolta yötä hän taas nousi ylös ja werkkaillleen käweli takasin Jokelaan. Siellä hänen sisään astuessaan, olivat ihmiset vielä hereillä. Muurari Kujala ei kolo iltana ollut wirkkanut sanaakaan kellekään, waan Matin tullessa tupaan päästi hän kipeän, sydäntä wihlailsewan huudon. Matti astui suoraan hänen luoksensa ja silloin säpsähti sisällä olewa wäki, sillä he luuliwat Kujalan viimeisen hetken nyt lyöneen. Kujala wapii kuin wirran päällä ja kylmät hikipisarat pyhryhtelivät hänen otsaltaan.

Wastoin luuloa tarttui Matti ystävällisesti Kujalan käteen ja wesisä silmin pyysi häneltä käytöstänsä anteeksi. Wakunttipa vielä usowanja myllyntiwi-seikanfin todeksi, sillä olihan hän tänä iltana itsestään nähnyt,

„kuinka tawattoman wälewä syntinen ihminenkin toisinaan on.” Turhia olivat kuitenkin kaikki Matin wakuutukset ja anteeksihyynöt, sillä Kujala jo haurailli ankaran kuumetaudin kourissa, eikä hymärtänyt sanaakaan Matin sowinnollisesta puheesta.

Usein muurarin sairastusaikana istui Matti hänen wuoteensa wieresä lyhentämässä puheellaan sairaalle ikäwiä yön hetkiä. Muutamien wiihkokausien kuluttua tointui sairas wähän taudista, joka ei jaksanut sortaa hänen woimakasta ruumistaan ja silloin täytyi hänen muuttaa asumaan Matin luo, „ainakin niin kauaksi kuin kunnolla työhön kykenisi,” oli Matti sanonut.

Tuon sunnuntai-illan perästä oli Matti aina, kuin toinen mies. Hän muuttui puheliaaksi ja wilkkaaksi, jota wastoin Kujala oli tullut harwapuheiseksi jöröksi. Näytti siltä kuin he olisimat waihtaneet luontoja, sillä siitä lähtien se oli Matti, joka aina jutteli kaikenlaisia kertomuksia woimain näytteistä ja urotoista, joita hänen ystäwänsä Tahwo Kujala oli tehnyt. Toisinaan, kun Matti kyläläisille llaaksi ylisti Kujalan woimia, tulleksi tämä hänen suunsa yksi-kantaan sanomalla: „waan en minä koskaan ole kyennyt pirtti-hirsiä keppinäni käyttämään,” ja silloin nyrpistyi aina Matin nenä, sillä ei hänkään karsinut woimiansa ylisteltävän. Sepä olikin ainoa erimielisyys, joka näiden miesten kesken hawaittiin, waikka he nyt aina nähtiin yhdessä, niinkuin toisiinsa perehtyneet lapset, sillä Kujala oli jäänyt Matin luo asumaan eikä tuntematon woinut saada selwää kumpi heistä oli isäntä talossa ja tututkin ihmiset pitivät kumpaisestakin yhtä paljo.

Viime keänä olivat ystäwykset yhdessä kaatamassa kaskea Korte-waaran rintteellä. Siinä kaswoi kaffi waukkaa felohonkaa, toinen ylempänä, toinen alempana ja he koettiwat kumpi ennen saifi honkansa maahan. Matti ryhtyi ylempänä kaswawan hongan kimppuun ja alempi heilaheli Kujalan firween iskuista. Matin honka oli toiselta puolelta palanut kololle, waan sitä eiwät miehet olleet huomanneet. Matti halkasi sitä täysin woimin ja hänen kauhistukseksen se yht'äkkiä hirmuisella ryminällä kaatui mitään aawistamattoman Kujalan päälle. Matti kiiruhti ystäwänsä awuksi. Tämä autasi vielä kerran himmeitä filmiään ja katonaisilla lauseilla, epäselwällä äänellä sanoi: „ystäwäni anna anteeksi — en minä jäänyt luoksesi ainoastaan sinun — waan — waimosikin tähden — en woinut jättää häntä — hän oli minulle tullut liian rakkaaksi — ferro hänelle terweiseini — anna anteeksi — en ole hänelle mitään puhu — nut.” Vielä kohosi kerran, kaffi miehen rinta ja sitte oli kaikki lopussa.

Tämän onnettoman tapauksen jälkeen tuli Matista taas synkeämieslinen juro, joka harwoin awasi suutansa ja päivä päiwältä käwi hän heikommaksi. Lopulta hän ei enää woinut jättää wuodettaan ja riutui riutumistaan. Usein kuultiin hänen mutisewan hiljaa: „kohtaloaan ei woi kukaan paeta” ja kuolinwuoteellaan hän wasta ilmoitti puolisolleen Kujala-wainajan terweiset kehoittaen waimonsa hautaamaan hänet Kujalan wiereen, sillä he olivat olleet todelliset ystäwät, „wai luuletko, että joku muu kuin Tahwo wainaja

oli joi voinut niin kunniallisesti käyttäytyä sekä itseään, että sinua ja minua kohtaan?" „Kewäällä, wesen auetessa tuli hänen erohetkensä ja hän kuoli lääkärin lauseen mukaan keuhkotautiin, waan minä arwelen hänen kuolleen kaipausteen;" sanoi wanhus, joka tämän minulle kertoi. —ijo—

Wiipurin rinkeli.

Kotoinen tarina.

Minä oikeastaan olen kotoisin Pellonpään kylästä Jauhowakan talosta. Kotini nimestä juuri pistikin päähäni ajatus ruweta leipuriksi, kun wanhin welseni peri maan ja minä nuorin seitsemästä huomasi olewani liika murena isäni Jauhowakassa. Minä otin jalat alleni ja ne toivat minut tänne Wiipuriin, jossa nyt waimoni Helenan rinnalla syön omaa leipääni. Mutta näin pitkälle ei ole wähillä päästy. Siinä on nähty monta tuulta ja tuisua. Kuitenkin tahdon kertoa ainoastaan pää-asiat ja nekin lyhyesti.

Kun kysytte mikä minut juuri Wiipuriin toi, niin tietäkää, etten tahtonutkaan tulla tavalliseksi leipojaksi. Sitä en tahtonut. Jo lapsena opin marffinoilla tuntemaan Wiipurin rinkelin. Sen maku ja maine ei haihtunut mielestäni. Jotakin semmoista tahdoin oppia leipomaan ja sentähden tulin Wiipuriin. Täällä sitten rupestin leipojan oppiin. Oppikontrakti tehtiin walmiiksi ja wiideksi wuodeksi olin minä sidottu mestarini taitinaptyhtyyn. Wiifi wuotta, arwatkaa!

Mutta kowasti erhetyin minä: Ajattelin, että jokainen leipoja täällä osaa laittaa Wiipurin rinkelä. Kuitenkin oli mestarini ainoastaan tavallinen leipuri.

Wiifi wuotta kului jauhotuiskussa. Monta kertaa kiskailit opettawaisesti haimwelseliwat päätäni. Monta kertaa painettiin pääni jauhosäkin sywyhteeseen, josta sitten walaistuna nousin ja muille nauruksi itkin. Mutta eihän kukaan tiennyt, että leiwossissa oli kynneliä. Kun mestarilleni walitin, ajoi hän leipämelalla wiisautta päähäni. Näytänkö nyt teistä hywin wiisasta? Jos siltä en nähtä, niin oli ainakin mestarini hywin wiisas.

Kun wiifi wuotta kului, olin minä vapaa. Woin sanoa, että minä sitten aloin huilata niinkuin muutkin wapaat huilasivat. Maailma tuntui niin rajattomalta, että siihen nähti mahtuwan sekä poisin että pitkin. Minä käytinkin tilaisuutta ja ojentelin jäseniäni kaikille maailman tuulille.

Niihin aikoihin alkoi maineeseeni niinkuin taffihiniikin ilmestystä reikiä ja kiskapilkkuja.

Eräänä aamuna tapasin itseni tähtiä tutkiwassa asennossa Myllymäen rinteeltä. Mylly muistutti jauhoista, jauhot leiwästä, leipä Wiipurin rinkelistä. Minä muistin elämäni tarkoituksen ja ojensin itseni korkeuteen. Hetkisen seisoin siinä kuin tuomittu. Ja kosket, höyryhäwät kosket kumisiwat aiwoisfani.

Minun piti oppia leipomaan Wiipurin rinkelä. Mutta miten? Tyhällä, waiwalla ja rahalla ei sitä taitoa voiteta. Se on salaisuus, jonka omistajat uskowat ainoastaan sille, jolle elämänsäfin. Ja sen-aikuiselle minulle ei kukaan hupsu elämänsä uskonut. Minä katsoin silloin pyöreään taskupeiliini enkä ole unhoittanut sittemmin kumaani: Weriset wiirut koristiwat kaswojani, joita tappuraisena warjosti tumpura tuffani liereän patahatun alta. Owathan silmäni nyt selkeät, waan sameina kuin sotketut lähteet haamoitteli ne silloin. Töin tuskin peitti repaleet ihoani.

Muntamat penningit taskusfani, laskeusin minä Myllymäeltä alas ja — minä päätin ostaa Wiipurin rinkelin. Mutta tiedättekö keltä sen aion ostaa? Asia on minulle niin painawa, että soisin jokaisen siitä tietävän.

Silloin, niinkuin nytkin, oli Punaisen-lähteen kormalla pieni lautakoku. Mutta silloin ei siinä kaupinnut wanha akka eikä kiskainen ukko paksua wehnäleipää. Ei. Jalompaa oli leipä ja kauniimpi oli kauppias. Häweten ja alla päin lähestyin minä lautakokua. Minä rumuus, hän kauneus. Minä kattera ja nälkäinen, hän suloinen makean-leiwän haltiatar. Salaa kiskimieni alta waan rohkenin katsoa hänen ruskeita, mustakulmaisia silmiään. Woi niitä rusko-poskia, woi sitä mustaa tuffaa! Minä unhoitin ostettawan rinkelin, sillä oikea Wiipurin rinkeli seisoi nyt edessäni. Semmoisen, juuri semmoisen sopiikin leipoa sekä myödä semmoista leipää! Mutta millä ostin, millä ansaitsin minä semmoisen?

Minä wäistyin pois. Sellaisena kuin olin en ollut mahdollinen häntä lähestymään. Minä idin huonompaa leipää. Sitten pääsin entiselle isänälleni työhön. Ruukaus kului. Kaswojeni arwet oliwat parantuneet. Jo oliwat waatteenikin ehjät ja puhtaat. Mutta ei wäistynyt mielestäni Punaisen-lähteen elämä rinkeli. Olinhan sitä paitse päättänyt oppia leipomaan Wiipurin rinkelä.

En enää huilannut. Työssä sain miehuutta ja rohkeutta. Eräänä päiwänä lähenin minä lautakokua, ja nyt ostin kun ostinkin rinkelin. Se oli semmoinen syötävä rinkeli. Mutta tiedättekö mitä sille tein?

Jaoin rinkelin kaktia ja sanoin tytölle: „Ette ota tätä puolikasta, en osta teiltä koskaan rinkelä.“ Ja siinä olihin hetki, joka ratkaisi tulewaisuteni kohtalon. Tyttö ei hyljännyt. Hän wastusti, mutta otti kuitenkin. Hän katsoi minuun ja minä katsoin häneen. Sillä kertaa emme paljon jutelleet.

Mutta se rinkelin puolikas oli tawattoman makea!

Sitten minä tapasin hänet kahden wiikon kuluttua ja sitten wiikon kuluttua ja puolen wiikon kuluttua sitfi, että minä nimitin häntä Helenakseni ja hän minua Juhanaksensa.

Se oli ihana aikakaus.

Johan tästä on selwää, että meistä tuli pari. Sitten oli minun helppo oppia Wiipurin rinkelin leipojaksi. Mutta ajatelkaapas, että juuri Wiipurin rinkeli teki minusta miehen!

Linnunkuvat.

*Käki viisas kielsi metsoa
Uskomasta linnunkuvia:
Ne vaikk' onkin puissa korkeoissa,
Keskell' lihavimman marjamaan,
Ansioit' ei heillä kuitenkaan,
Viisautt' ei aivokammioissa.
Ihmiskäsi heille korkean
Lahjoitti tuon mahti-aseman,
Ihmisvallan ovat kahleissa.
Arvo, saatu armolahjaksi,
Halventaapi kuvat orjiksi.
Meille, köyhinäkin, vapaus
Kalliimp' on kuin orjan korkeus,
Orja vaikk' ois kultakahleissa.*

Siinä,

Meistajuinen aikakauslehti,

toimitetaan Wiipurista vuoden 1881 alusta ja annetaan painosta tämän näyttölehden kokoisena jokaisen kuun 15 p:nä sekä sisältää alkuperäisiä kaunokirjallisia ja runotuotteita, joita paitsi lehdellä on taipumusta kosketella ajan kysymyksiä. Njainpitkään julkistaan lehdeessä pitempää runokutomuusta nimeltä „Wäinämöisen palauts“. Sopiivia lähetyksiä otetaan vastaan kiitollisuudella.

Lehden hinta on postimaksuineen koko vuosikerrasta 2 markka (80 kop. wien. rah.) ja puolelta vuodelta 1 m:ka 25 p:nä.

Muist. Tilauksia Wiipurin kaupungissa voidaan tehdä M. A. Zilliacus'en kirjapainon konttorissa, hrojen Clouberg'in ja kumppanin sekä hra J. C. Lagerspetz'in kirjakaupoissa.

J. S. Gröfö.

Sisältö: Uskonto ja kansallisuus. — Wäinämöisen palautseen alkusanat (runo). — Raja-aidoista. — Leppäruffi (runo). — Ystämykset, kirj. — ijo—. — Wiipurin rinki. Kotoinen tarina. — Linnunkuvat (runo).

Ensimmäisen n:ron sisältö sama kuin näyttölehden.